Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Skav

Oppskr. av: Gunhild S. Sunland

(adresse): Åseral

Fylke: Vest Agder

Herad: Åseral

Bygdelag: Lognadalen

Gard: Sunland

G.nr. 25 Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Hjelpsefor
2. Ikkje noko samnamn
3. Å skava, skjev, skav – skave
4. Me hev nytta skav og enno nytter me det, både til å drygja på höyet og for di det er god mat for kyrne.
5. Raun, osp og alm ikkje baste. Alm skal vera gjævast til skav
6. Skav, skjevla vert nytta um all slags tre som ein skjev.
7. Vieren velte
   ospa svelte
   raunen reise
   almen kveikje
8. Kyr, sau og geit fekk skav ikkje hosten. Etter jul eller helst seinare på våren tok skavinga til. Det vert gjeve både einaste og blanda saman med litt höy alt etter som fornaudi er stor
9. Kyrne mjölka meir, og mjölka vert feitare, og smöret finare på farge. Det er ei nemning etter

2583

ei kona som skulde eta ein stad: „Eg ser det på smöret at dykk hev byrja å gjeve skav." Ospeskav gjev beisk smak i mjölka og smöret vert kvitt.

10. Ein drog ein vend til skogs etter ved til skaving. Skjev og tjukke tre, som kan vera til staur eller gjerde stolpar, og gjev kyrne.

11. Skov-ved skog

12. Skov-ved

13. Gjerningsordet marka ikkjeint her

14. Etter jol og burtetter heile våren Og når almen byrja svaast var eine på skogen og kylte almen og fletta av borken på dei tjukkaste kvistane, dei små braut dei beint sund som dei var. Stelte tog av basti til å bera det heim eller til vegen. Dei gamle kringsar ikkji noko segn um at karfolki skulde på skogen på fastande tjaota langfeidag

15. Inne i stova

16. Skavljå. Eit gamalt ljåbrot som lagast til og tulla i föyfilla rundt den eine enden til handtak Dei gamle tynneljåane var dei gjævaste

17. Ein brukar omnskrakken som er bora eit hol i eine enden på, og der set ein, ein gaid skjeil i og den heiter skavhal (ein skavhal, skavhalane)

Er det tjukkare tre som kan vera

2583

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

til staur eller gjerdestolpar, reiser
ein dei upp etter veggen og held
i begge endane på skavljåen og
dreg ljåen langs etter stokken
18. Skavhal er berre nytta um
den pinnen som stend i ein
krakk
19 Til skrevs yver krakken og
held ljåen i eine handa og
dreg „skavstranjilen" (kjeppen)
att og fram under ljåen.
20. Skav-ved
21. Skav skavblokk (ei skavblokk
skavblokkom)
22 Skjev og av store tre.
Veden er som vanleg brennved
23. Skjevla (ein skjevil Skjevlane)
Same namnet både på dei
smale og tjukke trei.
24. Skavet skal vera tunt og
fint og litt av treslaget med
Det siste kyri sa da ho kunde
tala var: „Skav tredjepartom
tre med!"
Det er nok forskjell kvenn
som er god til å skava, um
ein gjev seg tid til å skava
fine blokkar eller berre riv
i veg koss blokkom ser ut
25. Dei smalaste skjevlane til
bakstevel
26. Ennå nyttar ein skav til
for; men i so mykje mindre
mengder.

2583

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING